

כת:

עין משפט
גז מוצה

בני העיר פרק רביעי מגילה

מסורת הש"ס

א ומי פ"א מהלכת
תפלה הלכה ה' עושית
ל"ח קנה קנה ספק טו:
ב ונשי"ש שם ספק טו:
ל"ג ג ד ה מ"י פ"א
מ"ל תפלה הלכה ו'
ט פתח ש"ק יט עושית
ל"ח קנה ספק טו:
ל"ד ו מ"י שם הלכה ז'
טו"ש"ע ל"ח שם
וטו"ש"ע י"ד מ"י שם
ז ומ"י פ"ג מהלכת אל
הלכה ה' טו"ש"ע י"ד פתח
שם ספק טו:
ל"ח ה' ומ"י פ"ג מהלכת
מ"ל תפלה הלכה ו' פתח
ש"ק יט עושית י"ד מ"י
רבו ספק טו כ"ג כ"ה:
ל"ו ו מ"י פ"א מהל'
לפני כ"ה ה' ד'
פתח קנה קנה עושית י"ד
פתח קנה:

בתי בנסיות ש"ב בב"ב על תנאי הן עשוין. רוצה לומר כל זמן שהן נטולין דהא חזינן בבב"ב דלעיל וגם (י) שהאמוראים לא היו רוצים ליתנם בהן כגשמיים מפני גשמים אלא משום דשמעתא זבני צילתא והכא מיירי כשחבר דלו שזבבל מהני התנאי דיווקא לזמנא שזבבל כהמה דימינו תפקע קדושתן אכל לאותן שנאמר ישראל לא מהני תנאי שהרי קדושתן לעולם קיימת וא"ת כיון דמהני תנאי לאותן שזבבל א"כ קשה מההיא דלעיל (דף טו: ו) דרבינא דהוה ליה (ו) צי כנישתא כזרעיה ואמר ליה רב אשי זיל זבנה משבטא טובי העיר ואמאי אצטרין לעשות כן אחר שנחמד וי"ל משום דזרעה דזרעה הוה קלות ראש ביותר ועגמת נפש ומשום הכי אסור אפי' כזרעיה (י):

ואעפ"כ אין נוהגין בהן קלות ראש. פירוש כזרעיה שהרי כזרעיה שרי בכל הני ואצטרין לאשמעינן משום דסלקא דעתך אמנא דיווקא אכלה ושמה דהו קלות ראש ביותר הוה דאסור אכל חטונות דלא הו קלות ראש כל ק"ל סלקא דעתך אמנא דשריא שמת דלא: **שאפילו** רואות גמתי דלא כחורבני יושבות ע"י שבעה נקיים. ולא קשיא מהא דאמר רבנא (דף טו: ו) וצפרק יולא דופן (סו ד' מג.) שאפילו כעין חרדל טמא דשמא התם לא מיירי להזכירה שבעה נקיים אלא ליתיה נדה דאורייתא וקשיא היאך מצינו טפה כחרדל הגורמת שבעה נקיים כדאורייתא דולאי לא תקנו חכמים דבר דלית דכותיה דאורייתא ויש לומר דאשכחנא נה שפיר צו' לפסידתה שקומתה הכל:

מנטלין
לימא הלכתא ואי תנא הוא לימא מחנאי ואי קרא הוא לימא פסוקא ואי לא לימא ליה לינוקא אימא לי פסוקא א"נ יגושה פורתא וניקום: ומספדין בהן הספר של רבים: ה"ד הספידא דרבים ימחוי רב חסדא גנון הספידא דקאי ביה רב ששת מחוי רב ששת גנון הספידא דקאי ביה רב חסדא רפרם יאספדה לכלתיה כבי כנישתא אמר משום יקרא דידי ודמייתא אתו כוליה עלמא ר' יורא ספדיה להווא מרבנן כבי כנישתא אמר א' משום יקרא דידי ורביה דמייתא אתו כוליה עלמא ריש לקיש ספדיה להווא צורבא מרבנן דשכיח בארעא דישראל דהווי תני הלכתא בכ"ד שורתא אמר ווי חסרא ארעא דישראל גברא רבה הווא דהווי תני הלכתא סיפרא וסיפרי ותוספתא ושכיב אתו ואמרו ליה לרב נחמן (ו) ליספדיה מר אמר היכי נספדיה הי צנא דמלי סיפרי דחסר ת' תא חזי מה בין תקיפי דארעא דישראל לחסדי דבבל תנן התם (י) וראשתמש בתנא חלף (י) תני ריש לקיש זה המשתמש במי ששונה הלכות (ו) כתרדה של תורה ואמר עולא לשתמש איניש במאן דתני ארבעה ולא לשתמש במאן דמתני ארבעה כי הא דריש לקיש הוה אויל באורחא ממא עורקמא דמיא אתא הווא גברא ארכביה אכתפיה וקא מעבר ליה א"ל קרית אמר ליה קרינא תנינא ארבעה ארבעה סירי משנה א"ל פסלת לך ארבעה טורי וטענת בר לקיש אכתפך שדי בר לקישא כמא אמר ליה נחאי ליה הן דאשמעינן למר אי הכי גמור מיני הא מלתא דאמר ר' יורא יגושה דישראל הן דאשמעינן על עצמן שאנילו רואות טיפת דם כחרדל יושבות עליו שבעה נקיים תנא רבי אליהו כל השונה הלכות מובטח לו שהוא עולם הבא שנאמר הליכות עולם לו אל תקרי הליכות אלא הלכות ת"ד מכבלין

ואין ניאוחין בהם ואין מטיילין בהם ואין נכנסין בהן כחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים ואין מספדין בהן הספר של יחיד אבל קורין בהן ושונין בהן ומספדין בהן הספר של רבים א"ר יהודה אימתי בישובן אבל כחורבנן מניחין אותן ועולין בהן עשבים ולא יתלוש מפני עגמת נפש עשבים מאן דכר שמייהו חסורי מיחסרא והכי קתני יומכבדין אותן ומרביצין אותן כדי שלא יעלו בהן עשבים א"ר יהודה אימתי בישובן אבל כחורבנן מניחין אותן לעלות עלו בהן עשבים לא יתלוש מפני עגמת נפש א"ר אשי יבתי כנסיות שבבבל על תנאי הן עשוין ואעפ"כ אין נוהגין בהן קלות ראש ומאי יהו: חשבונות אמר בר אשי בהכ"נ שמוחשבוין בן חשבונות מלינין בו את המת מלינין סלקא דעתך לא מני דלאו הכי אלא לסוף שילינו בו מת מצוה: ואין ניאוחין בהן: אמר רבא יחכמים ותלמידיהם מותרין דאמר ריב"ל מאי בי רבנן ביתא דרבנן: ואין נכנסין בהן כחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים: כי הא דרבינא ורב אדא בר זילחא דמיטרא עיילי לבי כנישתא אמרי האי דעיילינן לבי כנישתא לאו משום מיטרא אלא משום (ז) דשמעתא בעא צילתא כיומא (ז) אשנתא א"ל בר אחא כריה דרבא לרב אשי אי אצטרך ליה לאיניש למוקרי גברא מבי כנישתא מאי א"ל האי צורבא מרבנן הווא

לימא הלכתא ואי תנא הוא לימא מחנאי ואי קרא הוא לימא פסוקא ואי לא לימא ליה לינוקא אימא לי פסוקא א"נ יגושה פורתא וניקום: ומספדין בהן הספר של רבים: ה"ד הספידא דרבים ימחוי רב חסדא גנון הספידא דקאי ביה רב ששת מחוי רב ששת גנון הספידא דקאי ביה רב חסדא רפרם יאספדה לכלתיה כבי כנישתא אמר משום יקרא דידי ודמייתא אתו כוליה עלמא ר' יורא ספדיה להווא מרבנן כבי כנישתא אמר א' משום יקרא דידי ורביה דמייתא אתו כוליה עלמא ריש לקיש ספדיה להווא צורבא מרבנן דשכיח בארעא דישראל דהווי תני הלכתא בכ"ד שורתא אמר ווי חסרא ארעא דישראל גברא רבה הווא דהווי תני הלכתא סיפרא וסיפרי ותוספתא ושכיב אתו ואמרו ליה לרב נחמן (ו) ליספדיה מר אמר היכי נספדיה הי צנא דמלי סיפרי דחסר ת' תא חזי מה בין תקיפי דארעא דישראל לחסדי דבבל תנן התם (י) וראשתמש בתנא חלף (י) תני ריש לקיש זה המשתמש במי ששונה הלכות (ו) כתרדה של תורה ואמר עולא לשתמש איניש במאן דתני ארבעה ולא לשתמש במאן דמתני ארבעה כי הא דריש לקיש הוה אויל באורחא ממא עורקמא דמיא אתא הווא גברא ארכביה אכתפיה וקא מעבר ליה א"ל קרית אמר ליה קרינא תנינא ארבעה ארבעה סירי משנה א"ל פסלת לך ארבעה טורי וטענת בר לקיש אכתפך שדי בר לקישא כמא אמר ליה נחאי ליה הן דאשמעינן למר אי הכי גמור מיני הא מלתא דאמר ר' יורא יגושה דישראל הן דאשמעינן על עצמן שאנילו רואות טיפת דם כחרדל יושבות עליו שבעה נקיים תנא רבי אליהו כל השונה הלכות מובטח לו שהוא עולם הבא שנאמר הליכות עולם לו אל תקרי הליכות אלא הלכות ת"ד מכבלין

יחמירו אלא נג' רלופין כדכתיב ימים רבים בלא עת נדחה (ויקרא טו) פעמים שראיית דם נדה (ו) מוקיפתה לשבעה נקיים מן החמורה כ"לד החמילה לפסור שבעה נקיים לאחר שהיתה וזה גמורה וספדה שבעה נקיים ובשנייה ראתה אפי' כחרדל סמרה הכל זכריה לחזור ולספור שבעה נקיים אי נמי שנת ראתה שני ימים ולא ידעה והיום ראתה ידעה דהו לכו שלשה ימים רלופין זכריה שבעה נקיים חזר כן החמירו: להכנסת

רבינו הגנאל

ואין ניאוחין ואין מטיילין בהן ואין נכנסין בהן מפני החמה ומפני הגשמים, ואם צריכי לעייוני דשמעתא, דשמעתא צריכא צילתא, אע"ג דמיירי דמפני החמה או מפני הגשמים קא עיילי שרי, וקורין בהן ושונין בהן ומספדין בהן הספר של רבים, כגון הספידא דקאי ביה רב חסדא או רב ששת וכוונתה כנישתא, ורפרם ספרא לכלתיה כנישתא כו', וזו יורא ספדיה להווא מרבנן כנישתא כו', ומכבדין ומרביצין אותן, אמר ר' יהודה אימתי בישובן אבל כחורבנן מניחין אותן ועולין בהן עשבים מפני עגמת נפש, שניאין כשרה זרע, אמר בר אשי בתי כנסיות שזבבל על תנאי הן עשוין, כל שעה שירצה יחזיר לקדמותו, ואף על פי כן אין נוהגין בהן קלות ראש, ומאי נירו חשבונות, דאמר רב ששת בתי כנסיות שמוחשבוין בהן חשבונות של רבים לסוף מלינין בהן מת מצוה, ואין ניאוחין בהן, אמר רבא חכמים ותלמידיהן מותרין בהן, מאי בי רבנן, ביתא דרבנן, מאן דאצטרך לסימבוי כבי כנישתא, או צורבא מרבנן הווא לימא הלכתא, תנא הוא לימא פסוקא, אי קרא הוא לימא פסוקא ואי לא לימא ליה לינוקא מ"א פסוקין, ורי שמשמש בתנא חלף, מ"י המשתמש במאן דמתני שפעטא, ראי להריבה, כל השונה הלכות מובטח לו שהוא עולם הבא, שנאמר הליכות עולם לו, ת"ד

(א) עיובין סה, ע"ש, (ב) כשמונתים רוח נפיתין עקרא' אסתא סה אורה היא ויטה לל מ"י רבי' בעיובין ון חוסי' נקישין יב' דיה הא דהא נפיתין מונעת השמנים (ג) תמעות גב: תולין כגב, (ד) אלות פ"א מ"י (ס) ל"ג העירן ערך פתח חמר ר"ב ק"ש ס"א, (ו) כרכות ד' ל"ג, נדה דף ס"ו, (ז) סס דף ע"ב, (ח) וע"י חוסי' כ"ב ג' ד"ה עיובין,

תורה אור השלם

ו. עמוד ויחיד ארץ ראה ויחזר גוים ויחשבוני חררי עד שישו בבעות עולם הליכות עולם לה. בחקוק ג'

הגהות הב"ח

(א) מ"י לא משום יקרא דמימא כ"ל ויחית דקיהו נמחוק: (ב) שם ותחלו ליה לרב נחמן בר יצחק לטפדיה מר: (ג) שם השפעתה נמי ששניה ההלכות וזמר טעם מ"ל ויחית מהרה כל הורה נמחוק: (ד) ה"י ד"ה ששמינו וכו' פעמים שראיית דם נדה פתח ארת מוקיפתה: (ה) חוסי' ד"ה נתי וכו' וגם האמוראים שלא היו: (ו) בא"ד דהוה ליה חילא כי כנישתא:

כוסף רש"י

דשמעתא צילתא, דעת לולא, כיומא דאשתא, כשמונתים רוח נפיתין אורה הוה וטח לל, כדלמחר נימנות כפרק העל (כ"ג) מפני מה לא מלו ישהל כחבר מני שלל נשנה כתיב רוח נפיתין, אכל כיומא שבתא חמר התם כל מהלך ניה וכל מסוכנייה ניה ושונין חו"ה, סיפרא, תורת ככספי, וסיפרי, ספר ודבר ומשנה תורה (סוה"ק פ"ג), וראשתמש בתנא חלף, השתתש כחמה של חלף, ממי ששנינו כדריס (כ"ג) כאלו חלף ויטל מן העולם, או: ספר ככרי ממו שרי ככר קבלו ככלן (אבות פ"א ח"ג ג' וי"ג פ"ד ח"ה), יושבות עליו שבעה נקיים, לנד מחלויו יוס שפוסקת, והמורה אל הזריחה ו' נקיים אלא לנד שאלמך ואל טהרה מנייה, וכן וכן אלא הירושלמי ששם ימים רלופין כתיב י"א יוס כ"א, ולאחר כמה שנים קיבלו עליהם דבר זה ומחזות ט"ס מכת"י, כל השונה הלכות, משנה ויכריחא הלכה לחמה מפני (נדה ע"ג).